

Simone van der Vlugt

De reünie

Ambo|Anthos
Amsterdam

Proloog

Het laatste stuk fietst ze alleen. Ze zwaait lang naar haar vriendin en concentreert zich dan op de weg die voor haar ligt. Ze zingt zachtjes voor zich uit, haar rug recht, haar blik onbezorgd.

De school is uit, het is maandag, de middag kan beginnen.

Ze heeft haar spijkerjasje achter op haar bagagedrager gebonden, boven op haar zwarte linnen schooltas. De zon schijnt warm op haar blote armen.

Het is een prachtige dag; het begin van een veelbelovende zomer. De blauwe lucht ligt als een hoge, stralende koepel om haar heen.

Bij het stoplicht knijpt ze in haar handremmen en stapt af. Het is een afgelegen stoplicht, even buiten het stadscentrum, waar de drukte van fietsende scholieren, brommers en autoverkeer wat afneemt.

Ze staat er helemaal alleen. Er passeren geen auto's en bussen. Ze kijkt van links naar rechts, ongeduldig om de zinloosheid van het wachten.

Achter haar komt een bestelbusje aanrijden dat met ronkende motor blijft staan.

Groen.

Het meisje stapt op en fietst rechtdoor. Het busje haalt haar in en vangt haar in een dikke dieselwolk. Ze hoest, wappert met haar hand en houdt haar voeten zonder te trappen op de pedalen.

Het busje scheurt weg, in de richting van de Donkere Duinen. Het meisje denkt aan haar afspraak. Ze ziet er opeens een beetje tegenop. Misschien had ze beter een minder afgelegen plek kunnen uitzoeken.

I

Ik sta op de strandopgang, mijn handen in de zakken van mijn suède jasje gestoken en kijk naar de zee. Het is zes mei, en veel te koud voor de tijd van het jaar. Het strand ligt er verlaten bij, op een enkele jutter na. De zee heeft de kleur van lood en neemt dreigend en schuimend steeds meer strand in bezit.

Iets verderop zit een meisje op een bankje. Ze kijkt ook naar de zee, ineengedoken in haar gewatteerde jack. Ze draagt stevige schoenen, bestand tegen weer en wind. Aan haar voeten ligt een zware boekentas. Niet ver van haar vandaan staat haar fiets tegen het prikkeldraad; op slot, al zit ze er vlak naast.

Ik kijk naar haar. Ik had wel gedacht dat ik haar hier zou vinden.

Ze kijkt met nietsziende ogen uit over zee. Zelfs de wind, die opdringerig aan haar kleding rukt, krijgt geen vat op haar. Hij krijgt het lichtbruine haar dat om haar hoofd dwarrelt te pakken, maar haar aandacht niet.

Ondanks haar ongevoeligheid voor de koude wind heeft het meisje iets kwetsbaars dat me ontroert.

Ik ken haar. Toch aarzel ik om haar aan te spreken, want zij kent mij niet. Maar het is van het grootste belang dat ze me leert kennen. Dat ze naar me luistert. Dat ik tot haar doordring.

Ik loop langzaam naar het bankje, mijn blik op zee gericht, alsof ik van het uitzicht op de woeste golven wil genieten.

Het meisje kijkt opzij, zonder enige uitdrukking op haar gezicht. Het lijkt even alsof ze weg wil gaan, maar dan berust ze erin dat ik de cirkel van eenzaamheid om haar heen ben binnengedrongen.

Naast elkaar zitten we op het bankje, de handen in de zakken, en kijken hoe lucht en water in elkaar overgaan.

Ik moet iets zeggen. Straks gaat ze weg en hebben we geen woord gesproken. Maar wat zeg je als ieder woord erop aankomt? Ik moet eerst de juiste woorden vinden.

Net als ik diep ademhaal en me tot haar wend, kijkt ze naar mij. We hebben dezelfde kleur ogen. Dezelfde uitdrukking ook, waar-schijnlijk.

Ze is een jaar of vijftien. Net zo oud als Isabel toen ze werd vermoord.

Jaren geleden heb ik hier in de buurt op school gezeten. Ik fietste iedere dag tien kilometer heen en terug, soms met de zeewind in mijn rug, meestal pal tegen de wind in.

De wind kwam aanrazen vanaf zee en zag zich door niets belemmerd boven de vlakke polder tot hij mij op mijn fiets tegenkwam. Het dagelijkse gevecht tegen de zeewind leverde me een flinke longinhoud en een goede conditie op en het was een uitstekende manier om mijn frustraties van me af te trappen.

Die tien kilometer tussen school en huis, dat niemandsland van weiden en zoute wind, lag als een overgangsgebied tussen de twee werelden waarin ik leefde.

Ik kijk naar de zee, die gelijk met de golven een stroom van herinneringen doet aanspoelen. Ik had niet terug moeten komen.

Wat heeft mij hier eigenlijk gebracht?

Het berichtje in de krant. Twee weken geleden stond ik met een mok koffie bij de keukentafel en bladerde snel de krant door. Het was acht uur, ik was aangekleed en had ontbeten, maar er was geen tijd meer om rustig de krant te lezen. Even koppensnellen was alles wat erin zat.

Ik sloeg de volgende pagina om en mijn oog viel op een klein bericht in een zijkolom. REÜNIE VAN HELDERSE MIDDELBARE SCHOLEN.

Ik las de oproep voor de reünie snel door. Het was mijn oude middelbare school, die inmiddels gefuseerd was met een aantal andere middelbare scholen in Den Helder.

En nu zijn ze van plan een reünie te houden voor oud-leerlingen. Ik ben drieëntwintig, dus mijn schooltijd ligt goddank al een hele tijd achter me.

Ik peins er niet over om te gaan.

Het meisje is weggegaan. Ik heb haar laten ontsnappen toen ik even in gedachten verzonken was. Het geeft niet, ik kom haar wel weer tegen.

De wind blaast mijn haren in mijn gezicht en snijdt me nu en dan de adem af. Ja, zo was het vroeger ook. Zo trapte je tegen de wind in, terwijl de tranen over je wangen liepen. Ik bond mijn haar altijd in een staart omdat mijn lange haren anders vol onontwarpbare klitten zouden komen te zitten. Als ik het 's avonds onder de douche waste, rook het naar het zout van de zee.

Geuren veranderen niet. Ze overvallen je, frissen oude herinneringen op en laten je rondsnuffelen in de donkere hoekjes van je geheugen.

Waarom ben ik teruggegaan? Wat dacht ik daarmee te bereiken? Dacht ik dat het louterend zou zijn, of bevrijdend?

Dat is het niet. Het is confronterend en pijnlijk en verwarrend en een grote vergissing.

Het enige wat het misschien oplevert is meer duidelijkheid. Ik weet niet of ik daar wel klaar voor ben.

Ik wandel terug naar mijn auto. Het zand stuift voor me uit en de wind duwt in mijn rug, maant me tot spoed. Ik ben hier niet welkom. Ik hoor hier niet meer thuis.

Desondanks ben ik niet van plan nu al terug naar Amsterdam te gaan. Zelfs als het hard begint te regenen versnel ik mijn pas niet. Mijn auto staat eenzaam op de grote parkeerplaats. Normaal gesproken is het hier barstensvol, maar de zomer laat ons even in de steek. Ik denk aan de rijen blik die op hete dagen staan te glinsteren onder de zon. Het was leuk om vlak aan zee te wonen. Je fietste al die oververhitte automobilisten die in de file stonden gewoon voorbij. Gooide je fiets tegen het prikkeldraad, haalde je handdoek onder de snelbinders vandaan en zocht een plekje om in de zon neer te strijken. Ergerde je aan de vele kuilen, gevuld met Duitse bierblikjes. Maar het hoorde erbij. In Zandvoort vind je tegenwoordig niet eens meer een plekje als je niet om een uur of negen de strandopgang op rent.

Ik open het portier van mijn autootje en duik dankbaar naar binnen. Verwarming aan, radio op een vrolijke zender, zak drop op de stoel naast me, starten en wegwezen. Ik rij de bijna verlaten parkeerplaats af, langs het bos de Donkere Duinen richting centrum.

Den Helder biedt bij regen een troosteloze aanblik. Amsterdam ook, maar Amsterdam blijft leven. Den Helder lijkt nog het meest op een stad waar het luchtalarm net is afgegaan.

Ik hou van steden met een ziel, met een historische kern. Het enige wat oud is in Den Helder zijn de inwoners. Jonge mensen trekken na hun eindexamen naar Alkmaar en Amsterdam. Wat overblijft zijn mariniers en toeristen voor de boot naar Texel.

Daar was ik vanochtend nog bijna beland. Sinds mijn ouders vijf jaar geleden geëmigreerd zijn naar Spanje, ben ik niet meer terug geweest in Den Helder en ik ken de stad als fietser, niet als automobilist. Ik miste één afslag, reed op de dijk af, kon niet anders dan rechts afslaan en sloot aan bij een lange rij wachtende auto's voor de boot naar Texel. Ik zette de versnelling in z'n achteruit, maar achter me versperde de wagen van een gezin op voorjaarsvakantie me de weg. Pas toen ik helemaal vooraan stond, kon ik keren en ontsnappen aan een niet geplande vakantie tussen de schapen.

Over de Middenweg rij ik in de richting van mijn vroegere middelbare school. Als ik langs de school kom, is het schoolplein bijna verlaten. Een groepje leerlingen trotseert de motregen en inhaleert gretig de nicotine die hen de dag door moet helpen.

Ik rij door. Een rondje om de school en dan dezelfde weg als ik vroeger naar huis fietste. Langs het militaire Deibelkamp naar de Lange Vliet. De tegenwind kan me nu niets maken; ik tuf rustig voort en kijk naar het fietspad waar ik zoveel jaren gefietst heb. Isabel woonde in hetzelfde dorp als ik. We fietsten die dag niet samen naar huis, maar ze moet over de Lange Vliet gereden hebben.

Ik herinner me dat ik haar het schoolplein af zag fietsen. Zelf bleef ik expres nog even talmen voor ik vertrok. Als ik achter haar aan was gefietst, was er die dag misschien niets gebeurd.

Ik geef gas en rij zo hard als is toegestaan de Lange Vliet af. Ik kom in Julianadorp en ga bij de eerste gelegenheid naar links, naar de autoweg. Als ik langs het kanaal rij, schakel ik naar z'n vijf en zet ik de radio harder.

Weg van hier. Terug naar Amsterdam.

Ik zing luidkeels mee met de top-veertighits die uit de radio schallen en vis het ene dropje na het andere uit de zak naast me. Pas als ik Alkmaar achter me heb gelaten, ben ik weer terug in het heden. Ik denk aan mijn werk. Maandag weer beginnen. Het is nu donderdag; ik heb nog drie dagen voor mezelf. Ik heb niet echt veel zin om weer te gaan werken, maar ik denk wel dat het goed voor me zal zijn. Ik zit te veel alleen thuis, met onverwachte en onbegrijpelijke beelden die als dromen voor mijn ogen schuiven. Het wordt hoog tijd dat ik weer deel ga uitmaken van de werkende wereld. En ik begin op therapeutische basis; een paar uurtjes per dag. Kan ik 's middags leuke dingen gaan doen. Dat is me immers voorgeschreven.

Ik werk op het hoofdkantoor van een grote bank met buitenlandse vestigingen. Niet echt het werk dat ik ambieer, want ik ben opgeleid om lerares Nederlands en Frans te worden, maar na mijn afstuderen was het niet gemakkelijk een leuke school te vinden. Ik moet toegeven dat ik het solliciteren ook vrij snel opgaf. Mijn eerste ken-

nismaking tijdens mijn stage met klassen vol puberale opstandigheid was me behoorlijk tegengevallen.

Dus begon ik al in het laatste jaar van mijn studie in de avonden aan een secretaresseopleiding, liet me inwijden in de wereld van de informatica en begon te solliciteren naar andere functies. Zo belandde ik bij De Bank, negen hoog boven de rondweg.

De eerste keer dat ik het hoofdkantoor betrad, was ik danig onder de indruk. De entree lag heel voornaam in een mooi park en toen ik door de draaideur in een wereld van ruimte en marmer kwam, voelde ik me ineenschrompelen tot iets nietigs dat in die wereld van chic nauwelijks terug te vinden was.

Maar het viel mee. De pakken en mantelpakjes om me heen bleken heel gewone mensen te omhullen. Ik schafte een nieuwe garderobe aan, met in mijn achterhoofd mijn moeders advies dat een paar dure maar kwalitatief goede basisstukken meer profijt opleveren dan zakken vol koopjes. Mijn spijkerbroeken werden verbannen naar de verste hoek van mijn kledingkast, en getailleerde jasjes, rokjes tot op de knie en donkere panty's begonnen tot mijn standaarduitrusting te horen. Zo betrad ik iedere dag de imposante hal, vermomd als vrouw van de wereld.

De inhoud van mijn functie viel me eigenlijk een beetje tegen. Het leek heel wat; secretaresse op het hoofdkantoor van De Bank, goede contactuele eigenschappen en een uitgebreide talenkennis vereist.

Maar voor standaardzinnnetjes als *Hold the line* en het aanvullen van de Pritt-stiften had ik geen studiefinanciering hoeven aanvragen. Waarschijnlijk werd dat bedoeld met de vereiste 'flexibiliteit' voor deze functie.

Het werk boeide me dan wel niet bijzonder, de sfeer op het secretariaat was gezellig.

Ik woonde zelfstandig en had een baan. Mijn nieuwe leven was begonnen.

Een jaar later stortte ik in.

Er is geen taart om mijn terugkomst te vieren. Er hangen geen slingers op het secretariaat. Had ik ook niet verwacht. Nou ja, misschien een beetje. Als ik op de drempel sta uit te hijgen van mijn klim over al die trappen, ontsnapt het gevoel van verwachting gelijk met mijn hortende ademhaling.

Ik had natuurlijk de lift kunnen nemen, maar ik sport al zo weinig. Volgens mijn arts is het goed als ik wat vaker de trap neem. Maar hij weet natuurlijk niet dat ik op de negende verdieping werk.

Het duurt even voor mijn collega's me in de gaten krijgen, ik zie alle veranderingen in één oogopslag: mijn in beslag genomen bureau, de vertrouwde, vriendschappelijke manier waarop mijn vervangster met mijn collega's zit te praten, de vele nieuwe gezichten. Het lijkt wel alsof ik kom solliciteren naar mijn eigen baan.

Dan word ik gesignaleerd en komen mijn collega's op me af om me te begroeten. Mijn ogen glijden snel over hun gezichten, zoeken iemand die ze niet vinden.

‘Hé, Sabine! Hoe is het met je?’

‘Ben je er weer helemaal klaar voor?’

‘Nou, maak je borst maar nat. Het is hier een gekkenhuis!’

‘Hoe gaat het met je? Je ziet er goed uit.’

Geen van hen heb ik gezien in de tijd dat ik ziek thuis zat, op Jeanine na.

Renée komt met een bekertje koffie in haar hand op me af. ‘Hallo, Sabine,’ zegt ze met een glimlach. ‘Alles goed?’

Ik knik, mijn ogen gericht op mijn bureau.

Ze volgt mijn blik. ‘Ik zal je even voorstellen aan je vervangster; Margot,’ zegt ze. ‘Zij heeft je taken al die tijd overgenomen. Ze blijft hier tot je weer fulltime aan de slag gaat.’

Ik glimlach naar Margot en zij glimlacht terug maar ze staat niet op om mijn hand te schudden.

‘We hebben elkaar al eens ontmoet,’ zegt ze.

Renée kijkt verbaasd.

‘Tijdens de kerstborrel,’ helpt Margot haar herinneren en Renée knikt. Ze weet het nog.

Ik maak aanstalten om naar mijn oude bureau te lopen, maar Renée houdt me tegen. ‘Achterin is nog een bureau vrij, Sabine. Margot werkt hier nu al zo lang dat het onzin zou zijn om haar te laten verkassen.’

Ik hou mezelf voor dat het geen beste start is om op mijn eerste dag een drama te maken over zoiets onbenulligs als een bureau. Zwijgend loop ik naar de verste hoek van het secretariaat en installeer me aan mijn nieuwe bureau, ongezellig ver weg van de anderen, en mijn ogen blijven rusten op het bureau waar ik altijd tegenover zat.

‘Waar is Jeanine?’ vraag ik, maar de printer begint net te ratelen.

‘Koffie?’ biedt Renée op energieke toon aan.

‘Lekker.’

‘Met melk, hè?’ zegt ze. Ik knik en ze verdwijnt.

Het is maar een bureau. Adem in, adem uit.

Er is iets veranderd. Ik kan er mijn vinger niet achter krijgen maar de sfeer is voelbaar anders. De belangstelling voor mijn terugkomst

is snel verflauwd. Ik had me erop voorbereid gezellig even bij te praten, vooral met Jeanine, maar er is niets dan ruimte om me heen.

Iedereen is weer druk bezig en ik zit in mijn hoekje. Ik haal een stapel post uit het postbakje en vraag aan niemand in het bijzonder: 'Waar is Jeanine eigenlijk? Heeft ze vakantie?'

'Jeanine heeft vorige maand ontslag genomen,' zegt Renée zonder van het beeldscherm op te kijken. 'Zinzy is voor haar in de plaats gekomen. Je zult haar later in de week wel ontmoeten want ze heeft een paar dagen vrij.'

'Is Jeanine weg?' zeg ik verbluft. 'Daar wist ik niets van.'

'Er is wel meer veranderd waar jij niets van weet,' zegt Renée, haar ogen nog steeds op haar computer gericht.

'Zoals?' vraag ik.

Ze draait zich naar me toe. 'Met ingang van januari heeft Wouter mij tot hoofd van het secretariaat benoemd.'

Onze blikken houden elkaar even vast.

'Zo,' zeg ik. 'Ik wist niet dat die functie bestond.'

'Er was behoefte aan.' Renée draait zich terug naar haar beeldscherm.

Er gaat zoveel door mijn hoofd dat ik niet weet wat ik moet zeggen. Dus zwijg ik en loop terug naar mijn bureau. Ik ga zitten, leg de stapel post voor me neer en opeens strekt de ochtend zich eindeloos voor me uit. De behoefte om Jeanine te bellen onderdrukt ik met kracht. Waarom heeft ze me niet verteld dat ze ontslag heeft genomen?

Ik staar uit het raam tot ik zie dat Renée naar me kijkt. Pas als ik me over de post buig, wendt ze haar blik af.

Welkom terug, Sabine.

Jeanine en ik zijn hier tegelijk gekomen, toen het secretariaat nog onbemand was. De Bank had net een nieuw Trustfonds opgezet, dat nog helemaal van de grond moest komen. Jeanine en ik hadden het heel gezellig. We roddelden over de commerciële en administratieve collega's die wij secretariael ondersteunden, we zetten gezamenlijk een beter georganiseerd archief op en namen elkaars telefoon over als een van ons een half uurtje wilde shoppen. Al met

al was ik best tevreden met mijn baan.

Na een tijdje hadden Jeanine en ik het razend druk. De stroom commerciële medewerkers die werden aangetrokken voor het Trustfonds groeide gestaag en we konden het secretariële werk nauwelijks aan. Er moesten meer mensen komen, en snel.

Jeanine en ik voerden samen de sollicitatiegesprekken en zo kwam Renée erbij. Ze was goed in haar werk, maar de sfeer veranderde direct. Renée was directiesecretaresse geweest. Renée wist hoe een secretariaat geleid moest worden. Renée vond dat er van dit secretariaat niets deugde. Van Jeanine en mij trouwens ook niet. Verlengde lunchpauzes en even snel een boodschap doen als het rustig was, vonden in haar ogen geen genade. Natuurlijk had ze daar eigenlijk wel gelijk in, maar dat ze Wouter in een persoonlijk gesprek achter gesloten deuren even van haar bezwaren op de hoogte stelde, vond in ónze ogen geen genade. Wouter was echter erg in zijn schik met Renée. Een waardevolle aanwinst voor de Trust.

‘En dan te bedenken dat we haar zelf hebben aangenomen,’ zei Jeanine.

Wouter was van mening dat Renée de sollicitatieprocedure voor een vierde secretaresse maar moest verzorgen. Ze had er kijk op, volgens hem.

‘Wij niet,’ gaf ik toe.

‘Dat is gebleken,’ zei Jeanine.

Renée zette advertenties in de grote dagbladen en belde met uitzendbureaus. Daar had ze het zo druk mee dat al het werk op Jeanine en mij neerkwam. Hele middagen zat ze gesprekken te voeren met geschikte en minder geschikte meisjes, maar er werd niemand aangenomen.

‘Het is zó lastig om aan goede mensen te komen,’ zei ze hoofdschuddend, als ze weer uit het vergaderhok te voorschijn kwam. ‘Voor je het weet, zit je opgescheept met mensen die denken dat secretarieel werk niets meer is dan typen en faxen. Probeer daar maar eens een goed, solide team van te maken.’

En dus bleef het zwoegen, want de Trust groeide en het werk stapelde zich op.

We werkten iedere dag over en gingen ook vaak in onze lunch-

pauzes nog door. Ik raakte oververmoeid. Ik sliep 's nachts niet goed. Ik voelde me opgejaagd, lag met hartkloppingen naar het plafond te staren en zodra ik mijn ogen sloot, werd ik in bezit genomen door duizelingen die me in een steeds snellere rondedans meesleurden. Ik hield mezelf een paar maanden op de been, maar vorig jaar stortte ik in. Ik kan het niet anders noemen. Een gevoel van totale apathie kwam aanzetten, spreidde zich over me uit en deed in één keer alle kleuren vervagen.

In mei ging ik de ziektewet in en de eerste gelegenheid dat ik even terugkwam op mijn werk was de kerstborrel. Ik dronk een glas wijn en praatte bij met mijn collega's. Althans, dat probeerde ik. Er werd voornamelijk langs me heen gekeken, en gesproken over onderwerpen waar ik totaal niets van af wist. Er waren veel nieuwe mensen bijgekomen. Jeanine lag thuis met griep op bed.

Ik nipte van mijn wijn en keek om me heen. Van Renées promotie was toen nog geen sprake; het viel me wel op dat ze voortdurend het hoogste woord voerde. De werknemers die tijdens mijn afwezigheid het bedrijf binnengekomen waren, onder wie Margot, negeerden mij.

Verlegen, dacht ik.

Ik glimlachte ze vriendelijk toe. Zij wendden hun blik af.

Ik zocht contact met Luuk en Roy, twee administratieve medewerkers met wie ik het altijd goed had kunnen vinden. Ze gaven antwoord op mijn belangstellende vragen maar deden geen moeite om een gesprek op gang te houden. Alsof ze het hadden afgesproken begonnen ze over voetbal en over die ene lastige klant die steeds inzage in de cijfers eiste. Ik luisterde, nam nog een slokje wijn en keek wat om me heen.

Wouter, die naast mij stond, wendde zich half van me af.

Ik ging vroeg naar huis.

Ik heb me er niet op verheugd om weer aan het werk te gaan, maar vooruit, het is maar voor halve dagen. Dat moet lukken.

Ik trek de stapel post naar me toe en begin enveloppen te openen en elastiekjes te verwijderen. Na een halfuur ben ik het al spuugzat.

Hoe laat is het in godsnaam? Nog geen negen uur! Hoe kom ik deze dag door?

Ik werp een blik op het secretariaat. Een paar meter verderop zit Margot, haar bureau staat tegen dat van Renée aan, zodat ze met elkaar kunnen praten zonder dat ik er een woord van versta.

De commerciële medewerkers lopen in en uit met concepten die uitgetypt moeten worden, post die aangetekend de deur uit moet en meer van dat soort verzoeken. Renée regelt en delegeert als een kapitein op een schip. De vervelendste klusjes geeft ze aan mij. En er zijn veel vervelende klussen. Dozen vouwen voor het archief, koffie klaarzetten in de vergaderkamer, bezoekers ophalen in de hal. En dan is de ochtend nog maar half voorbij. Als ik om halféén mijn tas inpak, heb ik met niemand een gezellig woord gewisseld en ben ik uitgeput.

Ik loop naar de parkeerplaats, stap in mijn auto en rij langzaam het terrein af.